

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo Jugoslovanskega učiteljstva

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovariša v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatve je pošiljati franko.

Učiteljski Tovariš izhača vsak četrtek pop. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.
Vse leto velja: 40—K
pol leta 20—
četrt leta 10—
posamezna številka po 80 vin.

Za reklamne novice, pojasnila, poslana, razpisne služb je plačati po 60 vin za vsako petit-vrstno. Priloge stanejo poleg poštnine še 45 K.

Telefon uredništva
štev. 312.

Za člananje je plačati od enostolpne petit-vrsle, če se tiska enkrat . . . 90 vin.
" " dvakrat . . . 80
" " trikrat . . . 50
za nadaljnja uvrščanja od petit-vrsle po 40 vin.
Oznaka sprejema Učiteljska tiskarna.

Članstvo Zaveze jugoslovanskega učiteljstva ima s članarino tudi že plačano naročino, torej ni treba članstvu naročnine posebe plačevati.

Stališče socialističnega učiteljstva v Srbiji k načrtu novega šolskega zakona.

(Članek Drag. Slavkovića — „Učiteljska Borba“ štev. 6. in 7., Kragujevac 1920.)

Novi zakonski projekat, kao i svaki zakonski projekti u ovom nezdravoj društvenoj atmosferi, ima istu sudbinu: da bude skrojen u tesnoj i nezdravoj kancelariji, a da se realizuje u prostranoj i zdravoj prirodi. On, kao po nekom prokletstvu, koje od vajkada prati našu prosvetu, ne donosi sa sobom ničeg novog, ničeg svežeg, što bi moglo da obnovi ekonomski i idejni život osnovne škole.

Svi mi osećamo, da su uslovi, u svima granama ljudske delatnosti, potpuno izmenjeni ovim ratom i da su i u prosveti, prirodno, dobili nov oblik. Za sve nas je to jasno kao dan: samo slepac to ne može da konstataže. Pa ipak je min. prosvete našlo da Srbija t. j. Jugoslavija, zauzima i sada istu geografsku širinu i dužinu, pa analogno ovom oštroumnoj konstataciji izvelo je zaključak: da i ovaj zakon u narodnim školama, treba da bude veran refleks stanja u kome se nalazi nova državna organizacija tromenog naroda. Ako i ima kakvih izmena u njemu, to su samo izmene administrativne prirode, koje vrlo malo zadiru u suštinu školskog života i školske politike u opštini.

Ustanavljaju se pokrajinske birokratsko-školske institucije, propisuje im se tačno granica u kojoj imaju da se kreću i tome slično, učitelj se izjednačava u plati sa ostalim činovnicima analognih kvalifikacija, ali se u školu kao prosvetnu i vaspitnu ustanovu ne dira. Tu dakle, gde je težište školske politike, — nema pomena.

Maksimalno število otrok.

Dopustite mi da odmah, u kratkim potezima, rasmotrivamo ovaj zakonski projekat.

Čl. 1. veli: da je zadatak narod. škola da vaspitavaju decu" i t. d. a naročito, „da šire pismenost i prosvjetu.“

LISTEK

JAKOB DIMNIK:

† Ivan Krulec.

Vigred se povrne,
vse se veseli,
tratca pogrne
se s cvetincami.
Drobne ptice poj
tam v cestočem gaju,
al' prijetila k nam nazaj
nikdar več ne bo.

Vzor učitelj in vzgojitelj mladine, skrben oče in zvest seprg je legend v prezgodnjem grob. Tovariš Ivan Krulec, vadn. učitelj na ljubljanskem učiteljišču, je dne 27. aprila po mučni, dolgotrajni bolezni, previden s svetotastvi za umiračoče, v 53. letu svoje starosti, mirno zaspal v Gospodu. Hitra jetika, ta učiteljska morilka, je pretrgala nit temu dragocenemu življenju. Pokojnik je bil izvrsten in vesten učitelj, požrtv valen in najboljši prijatelj šolske mladine, vrl in ljubezljiv tovariš ter marljiv pedagoški pisatelj. Ljubljansko učiteljišče je s Krulčevim smrtnjo posebno hudo prizadezo, zakaj ta zavod še ni imel nikdar tako izbornega elementarnega učitelja in tudi bržkone ne dobi izlepa njeni vrednega naslednika. Krulec je bil

rojen učitelj in vzgojitelj mladine. Najbolj srečnega in zadovoljnega se je počutil v krogu svojih nedolžnih malčkov v razredu; delal in živel je že njimi ter si zbiral zaklad spoštovanja, ljubezni in neomejenega zaupanja svojih učencev. Ko je imel že kal smrte bejezni v sebi, še je sill v šelo ter iskal utehe, iazvedrilna in zdravja pri svojih ljubljenih učencih. Dne 5. marca je še pisal svojemu ravnatelju tako-le: „Velecenjeni gospod ravnatelju! Ker je do Vas previsoko, (bil je tako slaboten, da si ni upal priti v 1. nadstropje). Vam tem potom naznam, da sem danes zjutraj svojo službo zapet rastopil. Težko gre, težko! Potem pa še bolezen v razredu (oslovski kaščil, ošpice i. dr.). Danes mi manjka od 38 učencev 20! Pouk v takem razredu e sila tažaven. Pa naj bi kakorkoli! Storiti hočem, kar morem. I storil je res, kar je mogel, storil je več, kar mu je veleval stan! Zato je pa tudi po polnoma opravljeno pričakoval, da bodo na višjem mestu priznali njegovo uzorno in vestno delovanje, čeprav ni imel izpita za meščanske šole. In to se pa žal, ni zgodilo! To je rahločutnega moža, ki se je zavedal, da je vzoren učitelj in vzgojitelj mladine, hudo bolelo. To preziranje je glodalak kakor črv na njegovem rahlem zdravju ter mu pospešilo prezgodnjo smrt. Navzlic temu si je pa s svojo neumorno delavnostjo pridobil

kot učitelj in vzgojitelj mladine častno priznanje v srcu svojih učencev in njih staršev.

Kakor je bil pokojnik užor učitelja in vzgojitelja mladine v šoli, prav tak užor je bil tudi kot družinski oče. Težko, težko ga bo pogrešala njegova blaga soprga, ki je bila pokojniku najvestnejša družica in spremilevka v življenju. Rojena Dunajčanka, se je iz ljubezni do svojega moža popolnoma naučila slovenskega jezika in v slovenskem jeziku tudi vrgajala svoji dve hčerki, stari šele sedem, ozirna 9 let. Vsa čast taki ženi!

Kako priljubljen je bil pokojni Krulec v Ljubljani, je pokazal njegov veličastni spisvod. Poleg učiteljskega zborna domačega zavoda, vadniške mladine ter gojenec in gojenk učiteljišča, je prišla izkazat zaslужnemu šolniku zadnjo čast najodličnejša gospoda ljubljanska iz meščanskih, šolskih in uradniških krogov. Pred hišo žlosti je zapel pevski zbor Olasbene Matice pod vodstvom nadučitelja-skladatelja gosp. Perdo Juvanca Oskar Devovo žalstinko: „Vigred se povrni“. Na to se je začel premikati dolgi spisvod. Za mrtvačkim vozom sta stopali pokojnikovi osirote hčerki in do skrajnosti potrta in užaloščena soprga.

Oh, težka pot, oh, dolga pot,
ko od srca zrc se loči — —

Naročino, reklamacije, t. j. vse administrativne stvari, je pošiljati samo na naslov:

Upravljanje Učiteljskega Tovariša v Ljubljani, Mestni trg št. 17/III.

Poštni čekovni urad št. 11.197.

Reklamacije so proste poštne.

Škole, država je ipak namerno i dalje ostavila da samo nosi oholo ime škola, bez jednog stvarnog i neopinodno nužnog školskog atributa! U ovome se vidi težnja, da se Narodna Škola ne oslobođi nipošto strahovitog lanca koji je neumitno sputava i lišava istinskog života i da se nikako ne izbavi iz ekonomskog robstva. To dokazuje fakt što je ona i ovoga puta namerno ostavljena na izdržavanje školske opštine.

Svakome od nas te i suviše dobro poznato, kako se i na koji način zadovoljavaju i podmiruju najnužnije školske potrebe. Svakome je poznato, ako ne je iskustva, ono svakako po čuvanju, maltretirajući položaj nastavnikov, koji je osudjen da prosi školski prirez, da bi zadovoljio školske potrebe. Zamislite kakva budučnost očekuje narodnu školu, a to reći sve nas posle ove svetske katastrofe, kad su i pojedinač i celina, izuzev jednog malog broja lukeža iscrpljeni do maksimuma, kada se natezanje u svima običima društvene akcije gotovo nepodnošljivo oseća.

Poseduoči razredi in šola.

Cilj čl. 13., 14., 15., 16., 17., 18. i 19. jeste, da širokim narodnim masama one mogući široku snažnu i zdravu prosvetu. Jer, prosvetni i kulturni narod revolucionira svoj psihički život na prirodno, kod koga se javlja težnja i za reformiranjem ili čak i korenitom izmenom društvenih odnosa. Ali ovo nikako nije, niti sme biti želja vladajuće klase — klase krupnih bogataša i militarista. Ovo joj je želja još i zato, što učitelj, taj večiti društveni parija ovakvim načinom ostaje u večitoj fizičkoj i društvenoj zamorenosti, u stalnim tvaricama oko održavanja školskog i svog i života. Vladajući su u Min. Prosvete postavili ljudi od zanata, ljudi od struke, koji se razumeju u psihologiji i umeju da pronađu ekonomsko-psihološki metod, da se i škola i učitelj učine bezopasnim za izraeljsko carstvo pljačke, koncesija i afera.

Nu školsko pitanje je samo sostavni deo socijalnog ritanja, i školska politika, ako

Za sorodniki so šli zastopniki višega šolskega sveta z gospodom predsednikom prof. Fran Vadnjalom na čelu in potem pa zastopniki raznih uradov, šol, mešča in v nepregledna vrsta prijateljev in nekdanjih hvaležnih učencev njegovih. Pri kapelici na Priškovcu so mu pevci zapeli v slovo: „Blagor mu, ki se spočije“. Nekaj pogrebne se je tu poslovilo od pokojnika, velika večina, med njo tudi šolska mladira, ga je pa spremila do greba pri Sv. Križu, do

jamicu tihe, kotička miru,
kjer ni ne krijev, težav ne joku.

Tovariš Ivan Krulec je bil rojen v Ljubljani dne 24. aprila 1863. l. V ljudske šole je hodil v Ljubljani, in sicer na IL mestno deseto ljudske šolo, kjer je dovršil 5 razredov. Iz 5. razreda je vstopil v pripravljalničko za učiteljišča v Ljubljani, kjer je dovršil tudi štiri letnike učiteljišča. Dne 20. aprila 1885. l. je prebil izpit učne usposobljenosti za ljudske šole s slvenskim in nemškim učnim jezikom. L. 1889. je posečal na državni obtrni šoli v Giadcu risarski tečaj za ljudskošolske učitelje, kjer je bil usposobljen za učitelja risanja na obrtnih nadaljevalnih šolah. I. 1909. je s strokovno učiteljico Anico Lebarjevo in učiteljem Ivanom Dimnikom dovršil na Dunaju tečaj za slaboume otroke.

je buržuaske partie u opšte i imaju, ne posredan je izraz klasnih interesa. Zato se šolsko pitanje i ne može i ne sme eliminisati samo za sebe i kao takvo posmatrati i tretirati. I sve dole, dok učiteljstvo kao celina direktnom akcijom, savremeno i snažno organizovano, pogmognuto od radničke klase, čiji je interes radikalno rešenje ovoga pitanja, ne učini pritisak na gospodareće elemente, sve dole čemo ovako skrpjeni u gomilice, uzbuđeni i svetlih očiju, tražiti izlaza iz zagubljive atmosfere ovakvog šolskog života, ali čemo se vraćati u svoja sela sve zabitinji i sve nezadovoljniji. I to će biti, sve dole dok se ne iztrezimo od patriotskog pitanja.

(Konec prih.)

Šolski list. Ker se je 2. številka Šolskega lista I. in III. stopnje zaradi železniške stavke zaksnila, posiljamo te dni šolskim vodstvom samo II. stopnjo; I. in III. dobijo naknadno.

Učiteljska tiskarna.

Javna kvalifikacija ljudsko-in meščanskošolskega učiteljstva.

Naredba poverjenštva za uk in bogočastje o usposobljenostnem ocenjanju učiteljev na javnih ljudskih in meščarskih šolah v Sloveniji.

Dokler se po zakonitosti poti ne ustanove določila o službenem ocenjanju učiteljev na javnih ljudskih in meščarskih šolah v Sloveniji, se odreja na podstavi pooblaščila § 78. drž. zakona o ljudskih šolah z dne 14. maja 1869., št. 62 drž. zakona to-le:

§ 1.

Ravnatelji in nadučitelji večrazrednih šol predlože najkasneje do dne 30. junija vsakega leta okrajnemu (mestnemu) šol. svetu za vsakega podrejenega učitelja službeni popis glede zmožnosti, metode, marljivosti, točnosti in vestnosti, uporabnosti in vedenja.

§ 2.

Za vsak šolski okraj se ustanovi pm. okr. šolskem svetu okrajna ocenjevalna komisija, ki priobči na podstavi službenega popisa (§ 1.) in nadziranji okrajnega šolskega nadzornika vsakemu učitelju dočasnega okraja pod zaprtim ovojem in proti obratni poštni spremjemnici službeno oceno po tem-le vzorcu:

Službena ocena.

Vaše delovanje na šoli v se za šolsko leto na podstavi službenega popisa šolskega vodstva in nadziranji z dne in z dne ocena tako-le:

1. Zmožnosti:

2. Metoda:

3. Marljivost, točnost in vestnost

4. Uporabnost:

5. Vedenje:

Opomba:

§ 3.

1. Člani okrajne ocenjevalne komisije so:
predsednik okrajnega šolskega sveta — načelnik;

Po dovršenem zrelostnem izpitu, leta 1882. je bil imenovan začasnim učiteljem na II. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani, kjer je bil 1. 1886. stalno nameščen. Leta 1901. je bil imenovan vadniškim učiteljem na tukajšnjem učiteljišču, kjer je neumorno deloval do prerane smrti. Tu se je izčrpal do zadnje sile ter je šel v večnost „z dela in teže učiteljišču“.

Pa tudi izven šole je bil pokojni Krušec vsestransko delaven. Sestavil je „Mojo prvo čitanko“ in spisal „Navodilo k Moji prvi čitanki“. Popravil in predelal je Ivan Miklosičev „Slovensko-nemški Alecednik za obče ljudske šole“. Bil je tudi priden sotrudnik naših šolskih listov, deven odbornik Slovenske Sloiske Matice, Glasbene Matice, Slovenskega dež. učiteljskega društva in Slovenskega planira: koga društva. Do svoje smrti je bil tudi član Ljubljanskega učiteljskega društva. In tega vsestransko delavnega in zaslužnega šolnika ni več med nami. Kako ga je škoda!

Vigred se povrne,

— — — — —

al' prijatelja k nam nazaj
alkdar več ne bo.

Na svidjenje onkraj groba!

okrajni šolski nadzornik — poročevalc;

zastopnik učiteljstva ljudskih in meščanskih šol v okrajnem šolskem svetu — prisrednik. Ako sedi v okrajnem šolskem svetu več zastopnikov učiteljstva, stopi tisti izmed njih v okrajno ocenjevalno komisijo, ki ga določi predsednik okrajnega šolskega sveta.

2. Za stalne veroučitelje pa stopita na mesto okrajnega šolskega nadzornika po cerkvenem oblastvu določeni nadzornik veronauka (dekan ali poseben nadzornik) in na mesto zastopnika učiteljstva zastopnik cerkve.

3. Kadar gre za ocenjanje zastopnika učiteljstva, oziroma cerkve v okrajnem šolskem svetu, stopita v ocenjevalno komisijo njiju namestnika.

§ 4.

Službovanje ravnateljev, nadučiteljev in začasnih voditeljev večrazrednih šol, istotako voditeljev enorazrednic, ocenja okrajna ocenjevalna komisija samo po izidu nadziranji okrajnega šolskega nadzornika.

§ 5.

1. Predpisani redi so: 1. „prav dobro“, 2. „dobro“, 3. „zadostno“, 4. „nezadostno“; za vedenje pa: 1. „popolnoma pravilno“, 2. „pravilno“, 3. „manj pravilno“, 4. „nepravilno“.

2. Ocenjevalna komisija pod vsako točko ocenjevalne pole (§ 2.) kratko in točno poniše lastnost učiteljevo ter mu na tej podstavi prisodi red. V posebni opombi naj se omeni izredno šolsko, prosvetno, človekolično ali drugo podobno delovanje.

3. Vedenje se ocenja, v kolikor se vpošteva proti predstojnikom, tovarišem, staršem in učencem, zunaj šole pa, kolikor je v zvezi z ugledom učiteljskega stanu in z napredkom in razvojem zavoda, na katerem učitelj deluje.

4. Posameznim učiteljem se v službeni oceni priobčujejo le redi, ki so določeni v 1. odstavku tega paragrafa, hkrati nadaljnega popisa.

§ 6.

Šolskemu vodstvu in višemu šolskemu svetu v Ljubljani okrajni šolski svet obenem posilje prepis ocenjevalne pole (popis in rede), iz katere je razvidno, kako se je ocenilo službovanje na šoli nameščenih učiteljev.

§ 7.

Učitelji imajo pravico, pri šolskem vodstvu v ocenjevalni dobi po enkrat vpogledati v prepis ocenjevalne pole ter si ga prepisati; tekom 14 dni izvačitve ocene se smejo pritožiti na višji šolski svet zoper oceno, ki je slabša nego 1. ali 2. red (§ 5., [prav dobro, dobro, oziroma popolnoma pravilno, pravilno]).

§ 8.

1. O prizivih odloča prizivna komisija pri višjem šolskem svetu, katere člani so pristojni višji šolski nadzornik in dva učitelja, ki sta nastavljeni na javnih ljudskih in meščarskih šolah ter sta člana višjega šolskega sveta.

2. Ce bi se pa pritožil zoper oceno eden teh dveh učiteljev, določi višji šolski svet drugega učitelja iste kategorije v prizivno komisijo.

3. Prizivna komisija za pritožbe venučiteljev je sestavljena iz višjega nadzornika za veronauk in iz duhovnika, ki ga določi cerkveno oblastvo izmed dveh duhovnikov, ki sta člana višjega šolskega sveta.

4. Ce je treba poizvedb. preden se odloči o prizivu, jih izvrši pristojni višji šolski nadzornik, oziroma višji nadzornik za veronauk ali duhovnik, določen po cerkvenem oblastvu.

§ 9.

1. Usposobljenostna ocena nanovo nameščenih ali s početkom šolskega leta premeščenih učiteljev naj se redno ne usišvarja pred tretjim četrletjem.

2. Redna letna ocena se prioteči učiteljstvu tekom enega meseca po zaključku šolskega leta, in sicer prvič za šolsko leto 1919—20.

§ 10.

Višji šolski nadzorniki priobčujejo svojo oceno okrajnemu šolskemu nadzorniku in vsakemu učitelju osebno pod zaprtim ovojem in proti obratni poštni spremjemnici.

2. Njih ocena je dokončna.

V Ljubljani, dne 23. aprila 1920.

Deželna vlada za Slovenijo.

Poverjenštvo za uk in bogočastje.

Poverjenik: dr. Verstovšek s. r.

JOSIP LAPAJNE:

Učiteljstvo sebi.

Ko sem pred 20 leti k temu Učit. konvikta priložil prvi kamen, ki smo ga mladi učiteljiščni skrivali klesali dobro leto, nisem misil na samega sebe, in če tarnam danes, bi z istim vzklikom trdil, da me ne sili k temu lastni „ego“, temveč edini učiteljski ponos, ponos, ki ga naj vstvarjata lastna oseba, moja in tvoja družina. Učiteljeva osebnost zdatno podpira ugled stanu in šole, še zdatnejše pa isto podira zanemarjena učiteljeva družina, njegovi otroci. Je il ugledu našega stanu primerno, če so učit. otroci po vaseh slabši opravljeni, kakor oni kakega zatotnega trgovca ali gostilničarja, če so v mestih bolje nastanjeni in oskrbljeni, kakor njih vaški sodrugi? Uboga učiteljska sirota, trpeča posledice vojske, se bo li s ponosom sklicevala na stan svojih roditeljev? Veste li, da sem že opetovan opazil, da je učiteljev sin kaj rad zataj svojega očeta! In oni veliki gromovniki izšli iz učiteljskih družin, ni jih li bilo v največjo slast biti po šoli, po učitelju? Obdržimo tedaj našo deco bliže seti samim, olajšajmo jim težave nežnih dñi in provedimo jih k popolnemu razumu ob naših lastnih ognjiščih! Mnogega zla ubranimo otroke najlaže po onih i teh, ki so sami okusili podeželski kruh in razumevalo, kako grozen prepad zla nasproti malim „ubežnim kraljicem“, ki z zelenih poljan stegajo ročice v svetlobesteče mestno ozidje. Da usoda učiteljev kaj rada obdarja z otroci, je znano, da učiteljski otroci niso ravno najboljši dijaki, je ob izčrpanih očetovskih silah razumljivo, da pa so navadno najpremetnejši in najživahnejši, je pač pripisovati okoliščinam njih zdravih početnih bivališč. Vse troje nas kliče tedaj, da našim študirajočim dijakom preskrbimo res varnega zavjetu pod večno roko. Ce nismo lastne strehe, naj nam bo v sil dobro tudi tuja, le ognjišče naj bo domače! Na zadnjem občnem zboru je nasvetoval učitelj ljublj obč. odbornik Likozar naj bi se kak ljubljanski zavod prestavil na dejelo, (Sandrag pri Cerkjah ali razne graščine), njegove prostore pa naj bi zasedel naš konvikt ali dijaški dom. Nasvet naj ne gre mimo ušes! — Drugi predlog se je kratkomalo preslišal. Glasi se: Vsak zaveden učitelj (ca) boli član Učiteljskega konvikta! Ce pomaga učiteljevemu otroku, podpira svoj stan in njegov ugled, ce nimaš otrok, si jih vsak dan lahko nakopliš in tedaj boš pomoći potreben tudi sam. Oni pa, ki jezdijo že na konju, naj premisijo dñi, ki so bili in prav radi bomo vsi segli globoko v žep in zdaten položili dar, sebi in našim malim v dar. — Učiteljstvu, ki je zasnovalo idejo in zaklad Učit. konvikta, gre vse priznanje in podeželani nikakor ne bomo dopustili, da bi poedinci uganjali v družtu osebno in dnevno politiko!

Dopis iz Prekmurja.

V Prekmurju je primanjkovalo okrog 50 učiteljev. Civilni komisar si je znal hitro pomagati in je nastavil sporazumno z viš. šol. svetom stare, domače učitelje. Niti eden od teh ne razume slovenskega jezika. Ko pride s temi v dotiko, govore ti z nimi po nemško. Predstavljam si, uboga grešna duša, kako izgleda ta babilonska (Jugoslovenska) šola! Prvi razred uči Slovenec, drugi pa takozvani novopečeni Prekmurec (v resnici Madžaron). Naša država nastavlja te ljudi, jih plačuje zato, da poučujejo spakedran dijalekt. Ko prevzame ta razred zopet Slovenec, je treba otroke še učiti Slovenčino. Otrok izgubi s tem eno leto, a država plačuje Madžarom zato, da otroci ne znajo jezika. Umevno pa, da je naše učiteljstvo zelo ogorčeno nad takim brezglavim početjem. Ako gospodu komisarju pomanjkanje učiteljstva res tako zelo skrbi, naj se teh par mesecev pusti otroke brez pouka, in v jeseni nastavi naše učitelje-začetnike! Veliko bolje brez pouka, kakor pa da bi učili madžarski učitelji! Sicer pa opažamo, da se gosp. civ. komisar vmešava v notranje poslovovanje okr. šol. sveta. Okrajni šolski svet sploh ne eksistira, naš nadzornik sploh nima besede, dekrete izdaja le civ. komisar za Prekmurje.

Ako službeno piše na civ. komisariat (na okr. šolski svet ne smeš), čakaš pa mesecev odgovora. Razumljivo, ker si g. civ. komisar ne zna razdeliti delokrog. Čemu pa imamo nadzornika?

Učiteljstvo nastavlja na taka mesta, kjer sploh ni mogoče začeti pouka. Ko pride isti zopet nazaj, se čudi gospoda, zakaj ni že začel s poukom. Obljubovali so nam nebesa, obljubovali zemljo, velike šolske vrte. Rekli so nam, da je tu doma blagostanje, da imajo kmetje vsega dovolj! Pride nato učitelj s svojo ženo. Občina mu noče dati vrta, ne polja, pravi

da je že drugim dala v najem. Ako vpraša za nakup živeža, ga zopet ni itd. Nič ne mara popraviti šolskih poslopij! — Država bi skoraj vse tukajšnje šole poddržala; gospod župnik Klekl je bil proti temu. Predlagal je, naj ostanejo državne, občinske in rimokatoliške šole. Posebno zadnje so mu stale na duši. Predsednik kraj. šol. stolca (sveta) je župnik (brez izvolitve). Ljudje pa nočejo popravljati, ker misijo, da bo država vse šole prevzela v svojo oskrbo.

K sklepnu še nekaj! Hvaležno nalogu bi rešili kolegi v Murski Soboti s tem, da bi ustavili tam okraj. učiteljsko društvo. Naj se pošljelo vabilo, vsi pridemo! Ako ostanemo še nadalje brez organizacije — notebo bo v Prekmurju kmalu več Madžaronov kakor nas!

Viš. šol. svet opozarjam, naj izbacne vse mažarske učitelje, sicer jih bomo sami. Trojot še čebele ne marajo!

Nekaj misli k članku „V Srbiji in pri nas“.

Pod naslovom „V Srbiji in pri nas“ razpravlja tov. I. J. v 16. št. Učit. Tovariša momente, na katere se ozira srbska načuna uprava pri podelitev raznih učiteljskih mest. Vse lepo in prav! Nikakor pa se ne morem strinjati s smelo trditvijo „kdor ni dela vajen zunaj šole, ta tudi v šoli ne dela“. Torej izvenšolsko delovanje, bodisi na književnem ali kulturnem polju, naj bo edino merilo učiteljskega delovanja v šoli! To vendar ne gre! Kaj pravijo k temu po večini naše tovarišice? Poznam izborne učiteljske moči, ki žive samo za šolo in porabijo ves prosti čas zopet za šolo. Za izvenšolsko delovanje pa jim primanjkuje časa. Šola potrebuje celega človeka. Dvema gospodarjem pa naenkrat do danes še ni bilo služiti mogoče. Ne trdim, da kdor dela izven šole, ne storji v šoli ničesar. Omenjam pa le besede prizanega pedagoga, stroka in mladinskega pisatelja: „Pisati ne morem več, ker trpi drugače pouk“. Tako odličen šolnik!

All mora pri podelitev kakšnega mesta tudi državni uradnik naštetiti svoje izvenuradno delovanje? — S